

Els errors de tipus econòmic costen cars. L'ocorregut a Proveïments n'és un exemple.

L'IDEAL

(Segona època) Any III Núm. 99 Setmanari afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya Preu 25 céntims
LLEIDA, dissabte 15 de gener de 1938.

Redacció i Administració: Blondel, 60. Telèfon 1221

Terol ha estat magnífic, però no cal exagerar. --- Encara ens esperen moltes llegües de mal camí.

TEMES D'ACTUALITAT

Marcel·lí Domingo

Ha retornat a Espanya, després d'una excursió per diferents Estats americans, l'ex-ministre de la República senyor Marcel·lí Domingo. Sortí de la península els primers mesos de guerra. La seva excursió ha durat a la vora d'un any i mig, durant la qual ha organitzat centenars d'actes en defensa de la República espanyola, davant de públics de tota mena: amics, indiferents i hostils, amb predomini d'aquests darrers. La seva obra ha estat de resultats importants per als nostres interessos materials i morals. Ha recollit sumes cuantioses, ha organitzat aportacions de robes, aliments, productes sanitaris i d'altra mena; però, especialment, el seu pas per diferents pobles d'Amèrica ha contribuït a neutralitzar l'atmosfera predominantment contrària a nosaltres, creada pels excessos dits revolucionaris dels primers mesos, i que no eren altra cosa que la interrupció, en l'escenari que podríem dir-ne polític, de les colles irresponsables i apassionades, que, després d'haver impedit tota actuació dels republicans governamentals d'esquerra, s'havien apoderat de tots els ressorts del poder.

En unes recents declaracions de premsa, Marcel·lí Domingo ha dit coses interessants. Una d'elles, aquesta: «que a Amèrica es veia amb horror la possibilitat de lliurar un Estat més al comunisme». Aqueixes manifestacions del líder republicà no ens sorprenen. Ans al contrari, venen a confirmar un criteri que reiteradament hem sostingut des d'aquestes planes, fent veure el perill que existia en voler matitzar la nostra pugna amb determinats colors extremistes, totalment desplaçats de la nostra mentalitat, i no sols sense ambient a fora, sinó francament considerats amb veure per tot el món. Domingo ha pogut constatar—diu—el guany sensible que en aquest sentit s'ha operat a Amèrica, puix l'opinió es dona compte que gràcies a l'obra dels governants de la República, l'ordre està restablert, l'autoritat s'imposa a tothom, i un sentit verita-

blement democràtic informa i presideix l'actuació del poder, que està disposat a fer efectiva la transformació del nostre país, dins el marc estricte, però prou ampli, de les normes constitucionals.

Complement d'aqueixes manifestacions, Domingo n'afegix unes altres. Diu: «ara no és lícit fer política, i no s'ha de fer altra cosa que posar-se al costat del Govern i guanyar la guerra». Així ho han entès, des del primer moment, els partits republicans. Cap d'ells no ha pensat en fer colla. Els seus actes s'han reduït a l'estrictament indispensable per a donar fe de vida. No han embrutat les cantonades amb paquins, no han organitzat desfilades ni moixigangues, no han celebrat congressos cada tres setmanes; s'han limitat a un treball silenciós, abnegat, patriòtic, donant soldats per a la guerra, prestigiant els llocs de govern que ocupaven, en un desinteressament absolut de tota ambició de partit. No cal pas que fem destacar contrastos massa pròxims. Paesem-ho per alt. L'hora de l'actuació política ja vindrà; i aleshores, els partits republicans, obeint els imperatius del moment, assumiran la responsabilitat d'organitzar la pau, en col·laboració estreta amb totes les forces del Front Popular.

Quantes coses vexatòries no hem llegit contra Marcel·lí Domingo en bona part de premsa dels nostres sectors antifeixistes? Periòdic hi ha hagut que al peu del seu retrat hi posava uns irònics comentaris en els quals els conceptes «desertor i covard» s'hi sobreentenen. Avui, aqueixos periòdics, callen. Callen, perquè saben que han mentit, i saben-ho, no tenen un gest de noble rectificació. Però Domingo no ho necessita. Mentre molts dels que li dèien per afí mil penjaments estaven ben repapats a la reraguarda amb una vida plena de comoditats de nou ric, ell treballava amb profit per la causa de la nostra República, i ha retornat a la seva pàtria en una hora considerada com la de major perill per nosaltres, aquella hora en

que els facciosos, acabada la campanya del Nord, es disposaven a aixafar-nos definitivament, propòsits fallits, morts i enterrats a Terol, és veritat, però que ningú no podia suposar dos mesos enrera, quan Domingo, acabada la seva missió, reempregué el camí d'Espanya.

Vell i estimat amic nostre, nosaltres saludem a Domingo, en el seu retorn, i la nostra salutació és no sols a l'amic de sempre, ans al patriota abnegat, al polític honest, a l'esquerrista integerrim que vé a compartir amb els homes que a Espanya lluiten virilment contra el feixisme, els dolors i les alegries que ens esperin fins a la liquidació de la barbàra revolta dels militars traïdors al seu poble.

Els estímuls

Quan nosaltres, d'acord amb veus més responsables i autoritzades, diem que ara, el que cal, és sacrificar ho tot a la guerra i deixar per més endavant tot el referent a l'estructura que calgui donar a la nova societat, se'ns replica amb aqueix disc: Si l'obrer no vela consolidades les conquestes revolucionàries, no lluitarà amb el braó que ho fa. Es per això, per l'estímul que les tals conquestes representen, que cal conservar-les.

Ens sembla que hem reproduït amb fidelitat l'argument en circulació en certs medis i en certa premsa. Agafeu-la qual sevol dia—ja sabeu a quina ens referim—i ho podreu llegir en titulars més o menys grossos.

Els que així pensen i s'expressen fan un flac servei als treballadors que volen defensar. Pitjor, encara: els ofenen. Els homes que al front, amb les armes a la mà, exposen a cada moment la seva vida, es mouen per impulsos més alts i menys egoïstes. Un segur instint els dóna la seguretat que en terres d'Espanya es venia, a hores d'ara, un problema d'una magnitud molt més gran que el que pugui representar qualsevol mesquí guany material. Es un problema de vida o mort, de llibertat o de tirania, de llum o de foscor, de glòria o d'esclavitut, de civilització o de barbàrie. El

món donarà un considerable pas endavant o farà una terrible reculada segons com es resolgui la guerra d'Espanya. Tots els problemes morals, socials, de cultura, de concepció estatal que el món té avui plantejats agudament, derivaran en sentit totalment oposat segons com sigui la darrera escena del drama que es viu en terres d'Ibèria. I el poble, que hi veu més clar i hi sent més alt del que molts es pensen, i que, com en totes les guerres de llibertat, sap posar la seva vida a contribució de l'idealisme més ardent, no pensa en programes, ni en sistemes, ni en credos, ni en altra cosa que en barrar el pas a la barbàrie feixista i en donar la seva sang per res més que per aspiracions de tipus moral: llibertat, dignitat, justícia. La resta vindrà per ella sola.

Desconeixen l'ànima humana els que parlen un tan trist llenguatge. Infereixen un greuge injust als nostres obrers els que els creuen sensibles a motivacions de caràcter més que material, materialista, veritables escòries de l'esperit.

Eleccions?

Fa dies que el tema s'ha posat en circulació. La premsa política l'ha discutit ampliament. Llurs diferents aspectes han estat posats de relleu, i no creiem necessari dir que en els moments actuals el joc podria ésser perillós a la causa antifeixista i, en conseqüència, a les finalitats essencials de la guerra. Les respectives posicions, davant d'aqueix problema, es poden resumir així: defensen la necessitat d'una consulta electoral els comunistes, s'hi oposen els partits republicans, no se l'han fet pas seva els socialistes.

Legalment, la situació és clara. D'una banda, el Parlament de la República, elegit en febrer de 1936, té una vida constitucional que no acabarà fins el mateix mes de l'any 1940. El Parlament de Catalunya, per unanimitat, acordà perllongar la seva vida fins tres mesos després d'acabada la guerra. Els Ajuntaments de Catalunya, és cert que aviat farà quatre anys que foren elegits, però cal tenir present que durant els dos

(Segueix a la 2.ª plana)